

Chambre des Représentants

SESSION 1962-1963.

13 JUIN 1963.

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 19
de la loi sur les accidents du travail.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La législation de 1903 prévoit la réparation forfaitaire du dommage résultant d'un accident du travail. Ce caractère forfaitaire se fonde sur la considération d'un partage des risques entre l'employeur et la victime de l'accident.

Partant de la constatation que la victime éprouve très souvent de grandes difficultés d'apporter la preuve de l'existence d'une faute dans le chef de l'employeur ou d'un de ses préposés et d'un lien causal entre cette faute et le dommage subi, le législateur de 1903 s'est écarté du principe inscrit dans l'article 1382 du code civil. Il a établi dans le chef de l'employeur une responsabilité sans faute, restreignant d'autre part les conséquences de cette responsabilité quant à l'étendue de l'obligation de réparer. L'employeur et la victime prennent chacun une part du dommage sans qu'il soit besoin de rechercher une faute.

L'employeur devra donc, dans les limites du forfait, supporter les conséquences des accidents dus à l'intervention d'un tiers, à un cas fortuit ou à la force majeure.

De son côté, la victime ne percevra qu'une partie de son dommage, mais est exonérée de la charge de toute autre preuve que celle de la réalité de l'accident du travail.

La liberté totale dans la poursuite de ses droits n'est laissée à la victime qu'en cas de faute intentionnelle du patron ou d'un préposé de celui-ci ou quand un tiers étranger à l'entreprise est responsable de l'accident. Dans ces différents cas, on se retrouve dans le système de preuve et de dédommagement du droit commun.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZIITING 1962-1963.

13 JUNI 1963.

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 19
van de wet betreffende de arbeidsongevallen,

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De wetgeving van 1903 voorziet in de forfaitaire vergoeding der schade voortspruitende uit een arbeidsongeval. Dit forfaitair karakter gaat uit van de beschouwing dat het risico tussen de werkgever en het slachtoffer van het ongeval gedeeld is.

Uitgaande van het standpunt dat het slachtoffer zeer vaak grote moeilijkheden ondervindt bij het leveren van het bewijs van schuld in hoofde van de werkgever, of van een zijner aangestelden, en van een oorzakelijk verband tussen deze schuld en de geleden schade, is de wetgever van 1903 afgeweken van het in artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek ingeschreven beginsel. Hij heeft in hoofde van de werkgever een verantwoordelijkheid zonder schuld ingesteld, maar heeft terzelfder tijd de gevolgen van deze verantwoordelijkheid beperkt wat de omvang van de verplichting tot vergoeding betreft. De werkgever en het slachtoffer nemen elk een deel op zich van de schade, zonder dat het nodig is na te gaan of er een fout begaan werd.

De werkgever zal dus, binnen de perken van het forfaitair bedrag, de gevolgen dragen van ongevallen die te wijten zijn aan de tussenkomst van een derde, aan toeval of aan overmacht.

Van zijn kant zal het slachtoffer slechts een gedeelte van de schade trekken, maar het is vrijgesteld van elk bewijs, behalve wat de werkelijkheid van het arbeidsongeval betreft.

Het staat het slachtoffer slechts vrij zijn rechten te vervolgen wanneer door de werkgever of zijn aangestelde een opzettelijke fout beqaan werd of wanneer een derde voor het ongeval verantwoordelijk is. In deze onderscheidene gevallen geldt opnieuw het beginsel bepaald door het gemeen recht inzake bewijs en schadevergoeding.

Le point de vue du législateur de 1903 quant à l'inter-
vention forfaitaire d'une responsabilité patronale sans
faute se justifie pour les accidents survenus Sur les lieux
même du travail, Il ne se justifie plus dans le cadre de la
législation du 13 décembre 1945 étendant l'application de
la légisbction sur les accidents du travail aux accidents
survenus sur le chemin du travail.

En effet, les difficultés dans l'ordre de la preuve
n'offrent plus un caractère quasi insurmontable lorsque
les accidents se produisent en dehors des lieux du travail
et en dehors de l'activité professionnelle du travailleur.

Il arrive de plus en plus fréquemment que les ouvriers
d'une entreprise se rendent de leur domicile à leur lieu de
travail dans un véhicule conduit par leur patron ou par
un préposé de celui-ci.

Que le transport ainsi offert le soit contre rémunération,
qu'il soit organisé ou occasionnel n'offre pas d'intérêt du
point de vue de la garantie actuellement offerte, aux
travailleurs transportés. par la législation sur les accidents
du travail.

Dans le cas d'accident causé involontairement par le
patron, par un préposé de celui-ci ou par un compagnon
de travail sur le chemin du travail, la victime ou ses ayants
droit ne peuvent actuellement bénéficier que des seules
indemnités forfaitaires prévues par la loi. Une importante
part du dommage et notamment le dommage moral échappe
à toute indemnisation.

Cette limitation de l'indemnisation bénéficie en fait à
l'organisme assureur avec qui l'auteur de l'accident a obli-
gatoirement contracté en vue de couvrir un risque illimité,
alors qu'en fait, le risque se trouve limité par les stipula-
tions de la loi de 1903 sur les accidents du travail.

La présente proposition de loi maintient aux victimes et
à leurs ayants droit le bénéfice de l'indemnisation forfaitaire
actuellement de règle et qui constitue un minimum
acquis, sans que pèse sur leurs épaules le fardeau de la
preuve d'une faute dans le chef de l'auteur de l'accident.

La présente proposition de loi tend à permettre aux
victimes d'un accident survenu sur le chemin du travail
ou à leurs ayants droit d'obtenir une indemnisation com-
plète de leur préjudice tant matériel que moral sur base
et selon les règles de droit commun, même lorsque l'auteur
de l'accident est l'employeur, un préposé de celui-ci ou un
compagnon de travail.

Het standpunt van de wetgever van 1903 betreffende
de forfaitaire tussenkomst van de verantwoordelijkheid
zonder fout van de werkgever is gerechtvaardigd waar het
ongevallen geldt die zich voordoen op de plaats zelf van
het werk; het is niet meer te verantwoorden in het kader
van de wetgeving van 13 december 1915, die de toepassing
van wetsbepalingen betreffende de arbeidsongevallen uit-
breidt tot de ongevallen die zich op de weg naar en van
het werk voordoen.

De moeilijkheden, wat de bewijslast betreft, zijn immers
niet meer geheel onoverkomelijk wanneer de ongevallen
zich voordoen buiten de plaats van het werk en buiten de
beroepsactiviteit van de werknemer.

Het komt trouwens meer en meer voor dat de werk-
lieden van een onderneming zich van hun woonplaats naar
hun werk begeven in een door de werkgever of een zijner
aangestelden bestuurd voertuig.

Of het aldus aangeboden transport tegen betaling ge-
schiedt, of het een geregelde dan wel een toevallige trans-
portdienst is heeft geen invloed op de feitelijke garantie,
die door de wetgeving betreffende de arbeidsongevallen
aan de vervoerde werknemers wordt gegeven.

Bij een ongeval, door de werkgever, door een van diens
aangestelden of door een medearbeider onopzettelijk
teweeggebracht op de weg van of naar het werk, kunnen
het slachtoffer of diens rechthebbende in feite alleen de
door de wet bepaalde forfaitaire vergoedingen ontvangen.
Een aanzienlijk deel van de schade, en met name de
morele schade in haar geheel, komt voor schadeoosstelling
eenvoudig niet in aanmerking.

Deze beperking van de schadeoosstelling komt in feite
ten goede aan de verzekeringsinstelling, bij wie de VOO
het ongeval aansprakelijke persoon zich verplicht tegen
een onbeperkt risico heeft verzekerd, terwijl toch het risico
door de bepalingen van de wet van 1903 op de arbeids-
ongevallen wordt beperkt.

Volgens het voorstel behouden de slachtoffers en hun
rechthebbenden echter hun aanspraak op de thans ge-
bruikelijke forfaitaire vergoeding, die als een minimum-
uitkering geldt, zonder dat hun de bewijslast wordt op-
gelegd ten aanzien van de eventuele schuld van de persoon
die het ongeval heeft veroorzaakt.

Met dit wetsvoorstel trachten wij te bereiken dat de
materiële en morele schade, geleden door de slachtoffers
van een ongeval op de weg van of naar het werk en door
hun rechthebbenden, volledig wordt vergoed op de basis
en volgens de regels van het gemeen recht, zelfs indien
het ongeval is veroorzaakt door de werkgever, door een
van diens aangestelde of door een medearbeider.

O. LEBAS.

PROPOSITION DE LOI

Article unique.

A l'article 19, 3me alinéa, de l'arrêté royal du 28 sep-
tembre 1931 de coordination des lois sur la réparation des
dommages résultant des accidents du travail, les mots
suivants sont Supprimés: « autres que le chef d'entreprise
ou ses ouvriers et préposés ».

WETSVOORSTEL

Enig artikel.

1° - In artikel 19, derde lid, van het koninklijk besluit
van 28 september 1931 houdende coordinatie van de wet-
ten op de vergoeding der schade voortspuitende uit
arbeidsongevallen worden de woorden « buiten het
bedrijfs hoofd, of zijn werklieden en gelastigden » wegge-
laten.

2° ~ Le 3ème alinéa du même article 19 est complété comme suit: « Ce droit n'existe cependant contre le chef d'entreprise ou ses ouvriers et préposés que si l'accident est survenu sur le chemin du travail.. »

4 juin 1963.

2° ~ Het derde lid van hetzelfde artikel wordt aangevuld als volgt: « Van dit recht mag echter tegen het ondernemingshoofd of diens arbeiders en aangestelden slechts gebruik worden gemaakt indien het ongeval zich op de weg van of naar het werk heeft voorgedaan ».

4 juni 1963.

O. LEBAS,
F. LEFERE,
R. PETRE,
H. WILLOT.